

Vergaderjaar 1983–1984

18 177

Wijziging in het Wetboek van Koophandel, in het Burgerlijk Wetboek en in de Faillissementswet in verband met de sloophuurkoop van teboekstaande binnenschepen (Wet huurkoop teboekstaande binnenschepen)

Nr. 1

KONINKLIJKE BOODSCHAP

Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Wij bieden U hiernevens ter overweging aan een ontwerp van Wet tot wijziging in het Wetboek van Koophandel, in het Burgerlijk Wetboek en in de Faillissementswet in verband met de sloophuurkoop van teboekstaande binnenschepen (Wet huurkoop teboekstaande binnenschepen).

De toelichtende memorie (en bijlagen), die het Wetsontwerp vergezelt, bevat de gronden waarop het rust.

En hiermede bevelen Wij U in Godes heilige bescherming.

's-Gravenhage, 1 december 1983

Beatrix

Nr. 2

ONTWERP VAN WET

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is regelen vast te stellen met betrekking tot de huurkoop van teboekstaande binnenschepen;

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedgevonden en verstaan bij deze:

ARTIKEL I

In het Wetboek van Koophandel worden de volgende wijzigingen aangebracht:

A. In de eerste afdeling van de dertiende titel van het Tweede Boek wordt na paragraaf 1 ingevoegd een nieuwe paragraaf luidende:

Paragraaf 1A. Sloophuurkoop van teboekstaande binnenschepen

Artikel 765a

1. Scheepshuurkoop van een in het in artikel 750 genoemde register teboekstaand binnenschip komt tot stand bij een notariële akte, waarbij de koper zich verbindt tot betaling van een prijs in termijnen, waarvan twee of meer verschijnen nadat de verkoper aan de koper het schip ter beschikking heeft gesteld en de verkoper zich verbindt tot eigendomsoverdracht van het binnenschip na algehele betaling van hetgeen door de koper krachtens de overeenkomst is verschuldigd.

2. De overeenkomst is slechts van kracht indien schriftelijk toestemming is verkregen van degenen te wier behoefte op de dag van de inschrijving van de in artikel 765f bedoelde hypotheek een beperkt recht of een beslag op het schip in het in artikel 750 genoemde register was ingeschreven.

3. Voor de bedingen omtrent de terbeschikkingstelling van het schip kan worden verwezen naar een aan de akte te hechten en door partijen te ondertekenen geschrift.

4. De volmacht tot het aangaan van een scheepshuurkoop moet bij authentieke akte worden verleden.

Artikel 765b

1. De overeenkomst kan worden ingeschreven in het in artikel 750 genoemde register.

2. Bij eigendomsovergang op een derde van een schip, ten aanzien waarvan reeds een scheepshuurkoopovereenkomst was ingeschreven in het in artikel 750 genoemde register, volgt deze derde in alle rechten en verplichtingen van de scheepshuurverkoper op, die nochtans naast de nieuwe eigenaar aan de overeenkomst gebonden blijft.

3. Rechten en verplichtingen welke vóór de eigendomsovergang opeisbaar zijn geworden, gaan op de derde niet over.

Artikel 765c

In de artikelen 765d–765m wordt onder koper de scheepshuurkoper en onder verkoper de scheepshuurverkoper verstaan.

Artikel 765d

1. Partijen zijn verplicht in de akte te vermelden welk deel van elk der te betalen termijnen strekt tot aflossing van de prijs voor de koop van het schip («de koopsom»), welk deel strekt tot betaling van mogelijkerwijs verschuldigde rente en welk deel mogelijkerwijs betrekking heeft op de terbeschikkingstelling van het schip.

2. Nietig is ieder beding, waarbij van het eerste lid van dit artikel wordt afgeweken met dien verstande dat, bij gebreke of onduidelijkheid van de vermelding van de daar bedoelde verdeling, deze op verzoek van de meest gerede partij alsnog door de rechter wordt vastgesteld.

Artikel 765e

Nietig is ieder beding volgens hetwelk gedurende de contractperiode een hogere koopsom kan worden vastgesteld.

Artikel 765f

1. De verkoper is verplicht

- a. het schip ter beschikking van de koper te stellen en te laten;
- b. de koper te vrijwaren voor gebreken van het schip als omschreven in het tweede lid van dit artikel;

c. zorg te dragen dat ten behoeve van de koper op de dag der overeenkomst hypotheek op de eigendom van het schip wordt gevestigd ten belope van een bedrag, gelijk aan driemaal de koopsom, ter zake van hetgeen de verkoper aan de koper in verband met de scheepshuurkoop of de ontbinding daarvan verschuldigd is of zal worden;

d. zich te onthouden van iedere eigendomsoverdracht van het schip en zodra de koper zal hebben voldaan aan zijn in de overeenkomst neergelegde verplichtingen tot betaling, het schip aan dezen in eigendom over te dragen vrij van na het tot stand komen van de scheepshuurkoop gevestigde hypotheek ten gunste van derden en vrij van boven hypotheek rangnemende voorrechten en beslagen terzake van vorderingen waarvan de verkoper de schuldenaar is.

2. Onder gebrek als bedoeld in het eerste lid onder b wordt verstaan een staat of eigenschap van het schip, een op het schip gelegd beslag, het faillissement van de verkoper, dan wel enige de verkoper persoonlijk betreffende omstandigheid, waardoor het schip aan de koper niet die mate van beschikking kan verschaffen die deze bij het aangaan van de overeenkomst ervan mocht verwachten. Een feitelijke stoornis door derden zonder bewering van recht op het schip en een bewering van recht zonder feitelijke stoornis zijn geen gebreken in de zin van dit artikel.

3. Nietig is ieder beding, waarbij ten nadele van de koper van het in het eerste lid onder a, c of d bepaalde wordt afgeweken, met dien verstande dat de hypotheek als daar onder c wordt bedoeld, wordt verleend op de door partijen nader overeen te komen voorwaarden of bij gebreke van overeenstemming daaromtrent op de voorwaarden door de rechter alsnog op verzoek van de meest gereede partij zo mogelijk in overeenstemming met het gebruik vast te stellen.

4. Nietig is ieder beding, waarbij ten nadele van de koper van het in het eerste lid onder b bepaalde wordt afgeweken ten aanzien van een gebrek dat de verkoper bij het aangaan van de overeenkomst kende.

5. Nietig is ieder beding, waarbij het bedrag van een door de verkoper mogelijkerwijs te betalen schadevergoeding wegens niet nakoming van zijn uit dit artikel voortvloeiende verplichtingen bij voorbaat wordt vastgesteld.

Artikel 765g

De koper die aan zijn in de overeenkomst neergelegde verplichtingen tot betaling heeft voldaan, is verplicht het schip in eigendom te aanvaarden, mits dit vrij zij van hypotheek ten gunste van derden en vrij van boven hypotheek rangnemende voorrechten en beslagen ter zake van vorderingen, waarvan de verkoper de schuldenaar is.

Artikel 765h

1. Onder voorbehoud van artikel 765i is de koper gerechtigd door hem verschuldigde gedeelten van de termijnen die betrekking hebben op de koopsom en de rente aan te wenden tot rechtstreekse betaling van opeisbare rente en aflossingen aan schuldeisers te wier behoeve hypotheek op het schip is gevestigd.

2. Indien en voor zover het door de koper aan de verkoper verschuldigde per termijn minder bedraagt dan het bedrag dat periodiek aan rente en aflossing aan de in het eerste lid bedoelde hypothecaire schuldeiser is verschuldigd, is deze, in afwijking van artikel 1426 van het Burgerlijk Wetboek, gehouden de overeenkomstig het eerste lid betaalde huurkoop-termijnen te ontvangen, onverminderd de verplichting van de hypothecaire schuldenaar tot betaling van het restant verschuldigde.

3. Indien de koper aan de in het eerste lid bedoelde hypothecaire schuldeiser heeft doen weten, dat hij van het hem in dit artikel toegekende recht gebruik wenst te maken, is deze laatste verplicht de koper in te lichten omtrent de grootte van de nog resterende hypothecaire schuld.

4. De betalingen overeenkomstig dit artikel aan een hypothecaire schuldeiser gedaan, strekken in mindering op hetgeen de koper aan de verkoper verschuldigd is. De koper stelt de verkoper onverwijld in kennis van deze betalingen.

5. Overdracht of inpandgeving van de vordering, die de verkoper op de koper heeft of een onder de koper ten laste van de verkoper gelegd beslag, kan aan de rechten die de koper aan de bepalingen van dit artikel ontleent, geen afbreuk doen.

6. Bij openbare, eigenmachtige of executoriale verkoop van het schip ten behoeve van een hypothecaire schuldeiser of van een beslaglegger op het schip, heeft de koper het recht in artikel 1248 van het Burgerlijk Wetboek aan de derde bezitter toegekend. Maakt hij van dit recht gebruik, dan is het derde lid van overeenkomstige toepassing.

Artikel 765i

1. Na verloop van één jaar na het sluiten van de overeenkomst is de koper gerechtigd het restant van de verschuldigde koopsom geheel of ten dele vóór het verschijnen van de bij de overeenkomst vastgestelde termijnen te voldoen met herberekening van het rentebestanddeel in de termijnen die alsnog verschuldigd waren, zulks op de voorwaarden nader door partijen overeen te komen of bij gebreke van overeenstemming daaromtrent door de rechter op verzoek van de meest gerede partij vast te stellen.

2. Nietig is ieder beding, waarbij ten nadele van de koper van dit artikel wordt afgeweken.

Artikel 765j

1. In geval de koper niet aan zijn verplichting tot betaling van de koopsom of de rente, dan wel een termijn daarvan voldoet, kan de verkoper hierop eerst een beroep doen om krachtens een daartoe mogelijkerwijs gemaakt beding teruggave van het schip te vorderen, nadat hij de koper ter zake in gebreke heeft gesteld en deze, nadat hem bij die ingebrekestelling een redelijke termijn is gesteld alsnog aan zijn verplichtingen te voldoen, hiermee in gebreke blijft.

2. Nietig is ieder beding, waarbij van dit artikel wordt afgeweken.

Artikel 765k

1. Indien de overeenkomst is ontbonden tengevolge van het ingebreke blijven van de koper te voldoen aan zijn verplichting tot betaling van de koopsom of de rente, dan wel een termijn daarvan en de verkoper of de koper dientengevolge in een betere vermogenstoestand zou geraken dan bij in stand blijven van de overeenkomst, zijn partijen verplicht onverwijld tot volledige verrekening over te gaan.

2. Ieder beding, waarbij de verkoper zich de bevoegdheid voorbehoudt de waarde van het schip te bepalen, laat de bevoegdheid van de koper deze waarde op zijn verzoek nader door de rechter te doen vaststellen, onverlet.

3. Nietig is ieder beding, waarbij van dit artikel wordt afgeweken.

Artikel 765l

1. Bij ontbinding van de overeenkomst en bij tenietgaan van de hypotheek is ieder der partijen verplicht ervoor zorg te dragen, dat de inschrijving van de scheepshuurkoop en de inschrijving van de in artikel 765f eerste lid onder c bedoelde hypotheek in het in artikel 750 genoemde register worden doorgehaald.

2. De inschrijving wordt doorgehaald met toestemming van de daartoe bevoegde partijen, of tengevolge van een in kracht van gewijsde gegaan vonnis.

3. De artikelen 1240 en 1241 eerste lid van het Burgerlijk Wetboek zijn van toepassing.

Artikel 765m

Nietig is ieder beding, krachtens hetwelk de overeenkomst van rechtswege eindigt.

B. In artikel 759 wordt in het eerste lid na de woorden «het beloop» ingevoegd: en de aard.

C. In artikel 317 wordt in het tweede lid in plaats van «artikel 429c» gelezen: artikel 429r.

ARTIKEL II

In het Burgerlijk Wetboek wordt de volgende wijziging aangebracht:

Artikel 1576 derde lid wordt als volgt gelezen:

Koop en verkoop op afbetaling in de zin der wet zijn niet de overeenkomsten welke betrekking hebben op onroerende zaken, op zeeschepen die teboekgesteld zijn of kunnen worden noch op binnenschepen die teboekgesteld zijn of moeten worden in een der registers genoemd in artikel 314, artikel 319 of artikel 750 van het Wetboek van Koophandel, noch op luchtvaartuigen teboekgesteld in het register genoemd in de Wet teboekgestelde Luchtvaartuigen.

ARTIKEL III

In de Faillissementswet wordt in de artikelen 38a, 232 eerste lid en 237a eerste lid achter «huurkoop» ingevoegd: dan wel scheepshuurkoop.

ARTIKEL IV

Op de overeenkomsten, genoemd in deze wet, welke zijn aangegaan vóór het tijdstip van haar in werking treden, zijn de bepalingen van het vroegere recht van toepassing en evenzo de artikelen 765b, 765h en 765k van deze wet.

ARTIKEL V

1. Deze wet treedt in werking op de dag, volgende op die van haar afkondiging in het Staatsblad.

2. Op het in het vorige lid bedoelde tijdstip treden de artikelen 429a–429r van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering in werking voor verzoeken gedaan op grond van de onderhavige wet. Op dat tijdstip treedt met betrekking tot die verzoeken artikel 345 van dat wetboek buiten werking.

3. Deze wet kan worden aangehaald als de Wet huurkoop teboekstaande binnenschepen.

Lasten en bevelen, dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst, en dat alle ministeriële departementen, autoriteiten, colleges en ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De minister van Justitie,

